

INTERNATIONAL
TURKIC ACADEMY

STANDING COMMITTEE
OF THE ORGANIZATION OF THE ISLAMIC COOPERATION
ON SCIENCE AND TECHNOLOGY

AL-FARABI KAZAKH
NATIONAL UNIVERSITY

БАҒДАРЛАМА

«АЛЬ-ФАРАБИ–ИКБАЛ»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФОРУМЫ

26-27 МАМЫР
2022

Б А Ғ Д А Р Л А М А

«AL-FARABI –IQBAL» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФОРУМЫ

27 мамыр 2022 ж.

*Әл-Фараби Ғылыми Кітапханасы
(Әл-Фараби даңғылы., 71/27)*

27 мамыр, 2022 жыл, 10.00 – 18.15

9.00-10.00 Қатысушыларды тіркеу, «Әл-Фараби» мұражайымен танысу
«Әл-Фараби – өркениет ойшылы» кітап көрмесі, Пәкістандық суретшілердің кескіндеме және каллиграфия көрмесі
Кітапхана фойесі, холл
«Өркениет шырақшысы» және «Шығыс үні» деректі фильмдерінің көрсетілімі
4-қабат, 1 мәжіліс залы (416)

ПЛЕНАРЛЫҚ МӘЖІЛІС

4-қабат, 1 мәжіліс залы (416)

10.00-11.20 *Пленарлық мәжіліс*
ШЫҒЫС ОЙШЫЛДАРЫ: ФАРАБИДАН
ИҚБАЛҒА ДЕЙІН»

Модератор: Дархан ҚЫДЫРӘЛІ, Халықаралық Түркі академиясының президенті

Құттықтау сөздері

- **Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ**, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, (Қазақстан);
- **Қуаныш ЕРҒАЛИЕВ**, ҚР Білім және ғылым министрінің орынбасары;

- **Якуп БЕРИШ**, БҰҰ Даму Бағдарламасының Қазақстан Республикасындағы Тұрақты Өкілі;
- **Сұлтан РАЕВ**, ТҮРКСОЙ ұйымының Бас хатшысы;
- **Уалид ИҚБАЛ**, Сенатор, Пәкістан Сенатының адам құқықтары жөніндегі тұрақты комиссиясының төрағасы, (Пәкістан);
- **Иқбал ЧОУДХАРИ**, ИБҰ Ғылым және технологиялар жөніндегі тұрақты комитетінің (COMSCSTECH) Бас үйлестірушісі;
- **Мұрат ЖҰРЫНОВ**, Академик, Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының президенті;
- **Чи ФАНГ ханым**, Азиядағы өзара сенім шаралары Кеңесі (АӨСШК) Хатшылығының атқарушы директорының орынбасары;
- **Ержан ҚЫСТАФИН**, Қазақстан Республикасының Пәкістан Ислам Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі;
- **Саджад Ахмед СИХАР**, Пәкістан Ислам Республикасының Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі;
- **Абылабек АСАНКАНОВ**, Академик, Қырғыз Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Президиум мүшесі;
- **Иса ГАБИББЕЙЛИ**, Академик, Әзірбайжан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының вице-президенті (ОНЛАЙН);

El-Farabi KITABU'L MUSIKA'L-KEBIR кітабының және Әл-Фараби жаһандық форумы материалдарының бес тілде жарық көрген жинағының (21-22 желтоқсан 2020 ж., Исламабад) тұсаукесері.

11.20-11.40 Кофе-брейк

11.40-12.20

Негізгі баяндамашылар

Уақыт шегі: 20 минут

- **Доктор Мухаммад Халид МАСУД**, Пәкістан Жоғарғы Сотының Шариат апелляциялық алқасының мүшесі;

Тақырыбы: Иқбалдың «Өркениет бірлігін» қайта құруға шақыруы

- **Наталья СЕЙТАХМЕТОВА**, Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының корреспондент-мүшесі; философия ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Философия, саясаттану және дінтану институтының бас ғылыми қызметкері

Тақырыбы: Мұхаммед Иқбалдың ислам антропологиясы: гуманизмге бағыт

12.20-12.30 Үзіліс

СЕКЦИЯ МӘЖІЛІСІ

12.30-13.50 I СЕКЦИЯ

ИҚБАЛ ФИЛОСОФИЯСЫ: ӨТКЕНІ, БҮГІНІ, БОЛАШАҒЫ

“А” сессиясы, 2 мәжіліс залы (409)

Модератор:

Ауаис РАУФ, Басқарушылар кеңесінің төрағасы, Лахор университеті (Пәкістан);

Спикерлер:

Уақыт шегі: 15 минут

1. Д-р Сайд Номанул ХАК, профессор, Менеджмент және технология университеті (Пәкістан);

Тақырыбы: Табиғи ортаға деген қазіргі заманғы алаңдаушылық контекстінде Иқбалды оқу

2. Мұстафа ШЕЙХ, Лидс университетінің (Ұлыбритания) Тілдер, мәдениеттер және қоғамдар мектебінің қауымдастырылған профессоры, «Иқбал» сыни мұсылмандық зерттеулер орталығының тең директоры (Ұлыбритания);

Тақырып: «Негіз» идеясы жайлы заманауи философиялық пікірталастарға Иқбалдың ықпалы

3. Жамғырбек БӨКӨШЕВ, философия ғылымдарының докторы, профессор, Қырғыз-түрік «Манас» университеті философия кафедрасының меңгерушісі (Қырғызстан);

Тақырыбы: Мұхаммед Иқбалдың болмыс пен ойлаудың теңдігі туралы тұжырымдамасы

4. Рамиль ХАЙРУТДИНОВ, Қазан (Еділ бойы) федералды университетінің Шығыстану институтының директоры (Татарстан, Ресей Федерациясы) (ОНЛАЙН);

“В” сессиясы, 3 мәжіліс залы (408)

Модератор:

• **Жақыпбек АЛТАЕВ**, профессор, философия ғылымдарының докторы, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия кафедрасының профессоры, әл-Фараби орталығының ғылыми кеңесшісі;

Тақырыбы: Иқбал философиясындағы «Мен» концепциясы

Спикерлер:

Уақыт шегі 15 минут

1. Абдулла КӨК, Анталия университетінің профессоры (Түркия); ОН-ЛАЙН

2. Сахибзада Султан Ахмад А.ЛИ, МҰСЫЛМАН институтының Төрағасы, Исламабад (Пәкістан);

Тақырыбы: Әл-Фараби мен Аллама Иқбал философиясындағы адамның кемелдігі

3. Жылдыз УРМАНБЕТОВА, философия ғылымдарының докторы, Қырғыз-түрік «Манас» университетінің профессоры (Қырғызстан);

Тақырыбы: Иқбал философиясындағы тұлға және әлем дамуының қазіргі тенденциялары

4. Бекжан МЕЙІРБАЕВ, философия ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті философия және саясаттану факультетінің деканы;

Тақырыбы: Мұхаммед Иқбалдың мұсылман қоғамын құру жөніндегі ойлары

5. Самал ТӨЛЕУБАЕВА, филология ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің қауымдастырылған профессоры (Қазақстан);

Тақырыбы: Әбу Наср әл-Фараби және Мұхаммед Иқбал: «ижтиһад» контекстіндегі болашақ үндері

6. Лесхан АСҚАР, философия ғылымдарының кандидаты, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия кафедрасының қауымдастырылған профессоры, **Ақтөре КӨПБАЙ**, ислам ғылымдары магистрі, (Қазақстан);

Тақырыбы: Мұхаммед Иқбалдың дін философиясы

14.00-15.00 Форум қатысушыларына арналған түскі ас

15.00-16.45 II СЕКЦИЯ

ИҚБАЛ ФИЛОСОФИЯСЫ МЕН ПОЭЗИЯСЫНЫҢ ЖАҒАҢДЫҚ ЫҚПАЛЫ

“С” сессиясы, 2 мәжіліс залы (409)

Модератор:

• **Мұхаммад Рафик ул ИСЛАМ**, Ислам университетінің Иқбалтану кафедрасының меңгерушісі, Бахавалпур (Пәкістан);

Тақырыбы: Иқбал және өзгеріске шақыру. «Исламдағы діни ойлардың қайта құрылуына» сілтеме жасай отырып

Спикерлер:

Уақыт шегі: 15 минут

Данияр ГИЛЬМУТДИНОВ, тарих ғылымдарының кандидаты, Татарстан Республикасы Ғылым академиясы Ислам зерттеулері орталығының аға ғылыми қызметкері (Татарстан, Ресей Федерациясы); ОНЛАЙН

Асыл ТӨЛЕУБЕКОВ/ Айжан ДОСҚОЖАНОВА, философия ғылымдарының кандидаты, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия кафедрасының қауымдастырылған профессоры / PhD, Халықаралық ақпараттық технологиялар университетінің қауымдастырылған профессоры (Қазақстан)

Тақырыбы: Әл-Фараби мен Аллама Иқбал іліміндегі әлеуметтік-саяси параллелдер

Саидваккосхон КОРИХОНОВ, философия ғылымдарының кандидаты, академик Бободжон Гафуров атындағы Худжанд мемлекеттік университетінің аға оқытушысы (Тәжікстан); ОНЛАЙН

Тақырыбы: Әл-Фараби шығармашылығындағы және ортағасырлық парсы-тәжік философиясындағы антропологиялық білім

Гүлдана ТОКОЕВА, философия ғылымдарының докторы, Жалал-Абад мемлекеттік университетінің профессоры (Қырғызстан);

Тақырыбы: Мұхаммед Иқбалдың философиялық антропологиясы

Болатбек БАТЫРХАН, PhD, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Таяу Шығыс және Оңтүстік Азия кафедрасының қауымдастырылған профессоры (Қазақстан);

Тақырыбы: Мұхаммед Иқбал поэзиясындағы мистикалық сарындар

“D” сессиясы, 3 мәжіліс залы (408)

15:00-16:45

Модератор:

• **Сайед Мұхаммад ФАРИД**, профессор, доктор, Пенджаб университетінің Иқбалды зерттеу орталығының директоры (Пәкістан);

Спикерлер:

Уақыт шегі: 15 минут

Мұхаммад Иқбал ШАХИД, профессор, доктор, Мемлекеттік колледж университетінің парсы тілі кафедрасының меңгерушісі (Пәкістан);

Тақырыбы: Адам қадір-қасиеті: Аллама Иқбалдың поэтикалық шығармаларындағы бастапқы тақырып

Көнүл БУНИЯДЗАДЕ, философия ғылымдарының докторы, Әзірбайжан Республикасы Ғылым академиясының корреспондент-мүшесі, профессор (Әзербайжан); **ОНЛАЙН**

Тақырыбы: Әзірбайжандағы Мұхаммед Иқбал идеологиясының екі қыры

Ғалия КАМБАРБЕКОВА, PhD, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Таяу Шығыс және Оңтүстік Азия кафедрасының қауымдастырылған профессоры (Қазақстан);

Тақырыбы: Жалалуддин Руми мен Иқбал Лахури шығармаларындағы Адам бейнесі

Равшан УСАНОВ, философия ғылымдарының кандидаты, Академик Бободжон Гафуров атындағы Худжанд мемлекеттік университетінің қауымдастырылған профессоры (Тәжікстан); **ОНЛАЙН**

Тақырыбы: Академик Б.Гафуровтың еңбектеріндегі әл-Фараби және басқа да ортағасырлық ойшылдардың философиясының зерттелуі

Әсет ҚҰРАНБЕК/ Асылтай ТАСБОЛАТ, философия ғылымдарының кандидаты, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті философия кафедрасының меңгерушісі / Ислам ғылымдарының магистрі, PhD докторант (Қазақстан);

Тақырыбы: Мұхаммед Иқбал және Исламдағы эпистемологияны қайта құру

16.45-17.00 Кофе-брейк

17.00-18.15 ІІІ СЕКЦИЯ

XXI ҒАСЫРДЫҢ ҚАУШТЕРІ ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯЛАР

2 мәжіліс залы (409)

Модератор:

• **Проф. Д-р М. Иқбал ЧОУДХАРИ**, Мустафа (РВУН) Сыйлығының лауреаты, Н.І.,Т.І. COMSCTECH-тің Бас үйлестірушісі;

Тақырыбы: «ИБҰ елдері үшін дамып келе жатқан технологиялардың маңыздылығы: ғылым мен технологияны ілгерілетуге арналған COMSCTECH бағдарламалары»

Спикерлер:

Уақыт шегі: 10 минут

1. Хуршид ХАСАНАИН, Профессор, COMSCTECH бас үйлестірушісінің кеңесшісі;

Тақырып: «Ғылым, технология және тұрақтылық: мүмкіндіктер мен қиындықтар»

2. Исмаил Абдель ХАМИД, Азық-түлік қауіпсіздігі жөніндегі Ислам ұйымының бағдарламалар мен жобалар кеңесінің басшысы;

Тақырыбы: Азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі жаңа агротехнологиялардың рөлі

3. Ильхам МАМЕДЗАДЕ, философия ғылымдарының докторы, профессор, Әзірбайжан Республикасы Ғылым академиясының корреспондент-мүшесі; ОНЛАЙН

Тақырыбы: Мәдениетаралық коммуникацияның философиялық мәселелері туралы

4. Раашид Уали ЖАНЖУА, SI (M) Исламабад саясатты зерттеу институты президенті (Пәкістан);

Тақырыбы: Жаңартылатын және баламалы энергия көздерін дамыту

5. Нигинахон ШЕРМУХАМЕДОВА, философия ғылымдарының докторы, профессор, Мирзо Улугбек атындағы Өзбекстан ұлттық университетінің философия және руханият негіздері кафедрасының меңгерушісі (Өзбекстан); ОНЛАЙН

Тақырыбы: Білімге салынған инвестиция – дамыған тұлғаның даму факторы

6. Болатхан ЗАЯДАН, биология ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ биология және биотехнология факультетінің деканы;

Тақырыбы: Қазақстанда фототрофты микроорганизмдер негізінде жаңартылатын энергия көздерін алу перспективалары

7. Григорий МУН, химия ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ химия және химиялық технология факультетінің органикалық заттар, табиғи қосылыстар және полимерлер химиясы және технологиясы кафедрасының меңгерушісі;

Тақырыбы: Термосезімтал полимерлер негізінде жаңа жаңартылатын энергия көздерін құру

8. Владимир МЕССЕРЛЕ, техника ғылымдарының докторы, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ физика-техникалық факультетінің жылу/термо физикасы және техникалық физика кафедрасының профессоры;

Тақырыбы: Табиғи газдан сутегін алудың плазмалық технологиясы

19.00-20.30 Форум қонақтары мен қатысушыларының құрметіне ресми қабылдау.

Мекен жайы: Рахат Палас Қонақ үйінің ресторанында